

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine

**POLITIKA ZAŠTITE DJECE I NJIHOVE PRIVATNOSTI
MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Mart 2024. godine

I. UVOD

Prema članu 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine¹, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo) je nadležno za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i osnovnih sloboda. To uključuje i Konvenciju o pravima djeteta Ujedinjenih naroda koju je Bosna i Hercegovina preuzela sukcesijom 23.11.1993. godine², kao i Lanzarote konvenciju Vijeća Evrope o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zloupotrebe, koja je ratifikovana i stupila na snagu 01.03.2013. godine³. Na taj način Bosna i Hercegovina se obavezala na provođenje navedenih konvencija, i obavezu izvještavanja o implementaciji istih nadležnim Komitetima, a prvenstveno Komitetu za prava djeteta Ujedinjenih naroda (u daljem tekstu: Komitet).

Cijeneći naprijed navedeno, Ministarstvo u saradnji sa Vijećem za djecu Bosne i Hercegovine, savjetodavnim i koordinirajućim tijelom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, te međunarodnim i domaćim organizacijama, kontinuirano prati provođenje Konvencije o pravima djeteta i njenih pratećih protokola.⁴

Ministarstvo je opredijeljeno da u narednom periodu u rad Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine uključi djecu, u cilju poboljšanja kvaliteta rada Vijeća i bolje promocije i zaštite prava djeteta. Zbog toga se stvorila potreba kreiranja dokumenta „Politika zaštite djece i njihove privatnosti“, kako bi se u skladu sa preporukama Komiteta, propisali praktični koraci i pravila ponašanja u saradnji sa djecom, ali i utvrdile obaveze svih aktera u pogledu zaštite djece.

II. PRINCIPI U RADU SA DJECOM

Podsjećajući da su djeca posebno ranjiva kategorija koja zahtijeva posebnu zaštitu i brigu, Ministarstvo će se u svom radu naročito voditi principima iz Konvencije o pravima djeteta Ujedinjenih naroda, kako slijedi:

- Da se razvija poštovanje djece oslanjajući se na poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti zagantovano Ustavom Bosne i Hercegovine, kao i principima zagantovanim u Povelji Ujedinjenih naroda;
- Da se zdravlje, sigurnost i interesi djece stavljaju na prvo mjesto;

¹ „Službeni glasnik BiH“ brojevi 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17;

² „Službeni list RBiH“ broj 25/93;

³ „Službeni glasnik BiH/Međunarodni ugovori broj 11/12);

⁴ Bosna i Hercegovina je potpisnica dva fakultativna protokola uz Konvenciju o pravima djeteta UN, i to: 1. Fakultativni protokol o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji, potpisan 07.09.2000. godin na osnovu Odluke o ratifikaciji potpisane 4. septembra 2002. godine („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“ broj 5/02), i 2. Fakultativni protokol o učešću djece u oružanim sukobima, potpisan 7. septembra 2000. godine, također na osnovu Odluke o ratifikaciji („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“ broj 5/02).

- Da se razvija dječija ličnost, talenti, mentalne i fizičke sposobnosti do dostizanja njihovog punog kapaciteta i mogućnosti;
- Da se dozvoli djeci da oblikuju i izražavaju svoje vlastite stavove i mišljenja, kojim će se pridavati odgovarajuća važnost u skladu sa uzrastom i zrelošću djeteta;
- Da se djeca cijene, poštuju i razumiju u okviru svoje kulture, religije i etničke pripadnosti;
- Da se zabrane svi oblici fizičkog ili mentalnog nasilja, povrede, zlostavljanje, zanemarivanje, eksploatacija ili nemarni postupci djece; te
- Da u svim zajedničkim aktivnostima najbolji interesi djeteta budu od prvenstvenog značaja.

III. PRAVILA PONAŠANJA SA DJECOM

U cilju poštovanja gore navedenih principa i vrijednosti, službenici i saradnici Ministarstva će u kontaktu sa djecom u svakom momentu voditi računa o sljedećem:

- Da se u svim zajedničkim aktivnostima prema djeci ophode sa poštovanjem, priznajući ih kao pojedince sa zagarantovanim pravima i slobodama, uvažavajući njihov uzrast i zrelost;
- Da prilikom saradnje posebno vode računa o pružanju osjećaja uzajamnog povjerenja i poštovanja;
- Da cijene njihove stavove i izražena mišljenja;
- Da u radu s djecom ulože trud u jačanje njihovih sposobnosti i potencijala;
- Da po potrebi saraduju sa roditeljima/starateljima i drugim stručnjacima kako bi se osigurala zaštita djece; te
- Da se u svakoj pojedinačnoj zajedničkoj aktivnosti sa djecom vodi računa o njihovom najboljem interesu.

IV. IZBJEGAVANJE MOGUĆIH RIZIKA

Kako bi se osiguralo potpuno poštivanje pravila ponašanja sa djecom i u cilju izbjegavanja rizičnih situacija koje bi mogle ugroziti integritet i prava djeteta, službenici i saradnici Ministarstva su dužni da:

- Budu upoznati sa mogućim situacijama koje predstavljaju rizik, te da budu spremni da takve rizike prevaziđu;
- Planiraju i organizuju aktivnosti sa djecom tako da rizici budu svedeni na minimum;
- Izbjegavaju ostajati nasamo s djecom u što većoj mogućoj mjeri;
- Omogućiti otvoren razgovor ukoliko nastane problem ili zabrinutost bilo koje vrste kod djece u cilju prevazilaženja takve situacije što prije;
- Osigurati adekvatnu reakciju u slučaju bilo kojeg negativnog postupka prema djeci; te
- Potaknuti djecu na otvoren razgovor i slobodu da izraze misli i osjećaje u slučaju da se desi negativna situacija koja ih ugrožava na bilo koji način.

V. ZABRANJENE AKTIVNOSTI U RADU SA DJECOM

Službenici i saradnici Ministarstva koji provode aktivnosti sa djecom, ne smiju nikada uraditi sljedeće:

- Udariti, zlostavljati ili na drugi način ugroziti fizički integritet djece;
- Razviti fizički/seksualni kontakt sa djecom;
- Razviti drugu vrstu odnosa koji bi uključivao iskorištavanje ili zlostavljanje djece;
- Djelovati na način koji može kod djeteta izazvati osjećaj straha, prijetnje ili opasnosti;
- Služiti se jezikom koji je neprikladan i uvredljiv za djecu;
- Fizički se ponašati na neprikladan ili seksualno provokativan način;
- Pozivati djecu ili dogovarati susrete i aktivnosti bilo koje vrste izvan institucije i izvan radnih sati bez roditelja/staratelja ili bez službenog povoda;
- Biti pasivan ako dođe do nasilničkog ponašanja, konflikta ili verbalnog sukoba između djece;
- Ponašati se diskriminatorno i favorizirati određenu djecu, a isključiti drugu.

VI. PROVOĐENJE POLITIKE ZAŠTITE DJECE I NJIHOVE PRIVATNOSTI

U svrhu ispunjenja svih gore navedenih pravila, a u cilju da aktivnosti koje se provode sa djecom proteknu u njihovom najboljem interesu, Ministarstvo će poduzeti sljedeće:

- Svi službenici, ostalo osoblje i saradnici će biti upoznati sa dokumentom "Politika zaštite djece i njihove privatnosti";
- Svim vanjskim saradnicima u radu s djecom će biti predočena Politika i obavezat će se na poštivanje njenog sadržaja;
- Službenici Ministarstva koji se bave pitanjima zaštite prava djece će, minimalno jednom godišnje a po potrebi i češće, omogućiti grupama djece različitog uzrasta diskusiju o provođenju Politike gdje će dati svoje mišljenje i sugestije za unapređenje provedbe iste;
- Postupak zapošljavanja osoba koje će prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji raditi sa djecom, uključivat će adekvatnu provjeru prikladnosti rada sa djecom i mladima;
- Po potrebi će svaki službenik i drugi uposlenik biti upoznat sa načinom prijave mogućeg zlostavljanja djece.

U Sarajevu, dana 25.03.2024. godine